

Müharibə insanlara bir-birini qorumağı, sevməyi öyrətdi

Bu gündən başlayaraq, Vətən Müharibəsində gördüyüm ən xırda depalları belə unutmadan xatirələrimi yazacağam... Uzaq zaman deyil... Şahidlərimin hamısı sağdı. Onların şahidliyi ilə 10 noyabra qədər silsilə yazımı oxuyarsınız! Yazılarımda başlıqlar dəyişə də silsilənin adı "Sevgilim Vətən!" olacaq

Atəş altındaki inam!

Hərbi komissarlığa üz tutan gənclərlə olan reportajımı hazırladım. İstəyirdim,yazının sonunu Quzanlıda gördüklərimlə bitirirəm... Bərdə tərəfə tələsən minik maşınları, cəbhəyə üz tutmuş hərbi karvanan, təcil yardım maşınların vahiməsi ilə bitirirəm. <https://www.adalet.az/w225828Yalan-olmasın-yarım-saat-sual-cavab-Reisə-zəng-etdilər-Ədalət-qəzetinin-əməkdaşdır.-Amma-adi-terminalda-yoxdu...Olmaz?>

-Çəkməyin! Olmaz!..Azər reis dedi ki, jurnalisti ərazidən uzaqlaşdırın.

Azər deyilən ucaboy polis özünü yetirdi:

-Xanım, sürücünüzü çağırın gəlsin sizi aparsın...

Evimiz 2 addımlıqda olsa da dirəşmək istədim:

-Sürücüm yoxdu...Avtobus gözləyəcəm burda... (gülürəm)

Bayaq Azəri çağırın polis:

-Azər noldu? Jurnalisti ərazidən kənarlaşdırmadın?!

Azər:

-Ay anam, ay bajım uzaqlaş də burdan...

-Mən avtobus gözləyirəm...

-Onda dur burda, gedim öz maşınımı götürürəm...

Avtomatı çiyinə salıb iti addımlarla tələsik uzaqlaşır. Qayıdanda ağ köhnə-sıniq-salxaq bir 07" -nən qayıdır.

-Polis, bu nə maşındı?

Utanır:

-Əşşi neyniyim, olanım budu də...hara sürürəm..?

Yolu tarif edirəm

Azər:

-Nç, nç, nç iki-üç addım yoldan ötrü bir də məni maşın dalınca göndərdin...

-Sənə demədiilər jurnalisti uzaqlaşdır ərazidən uzaqlaşdırmalısan də!Düz evimizə qədər aparmalısan..

Gəldik çatdıq

-Azər, sağol...

-Sən də sağ ol, amma səhər yola - irizə çıxma..benzinim azdır

Gülürük.

Kimşə əmim oğlu Bəhrüza zəng edib deyib ki, əmin qızını polisler "maşına basıb" "şöbəyə aparıblar. Hadisəni danışdım. Gileyləndim.. " Bacı onları qınama sən yolda olan vaxt cəbhə bölgəsindən yarıllar, şəhidlər gətirilir... Camaatda təşviş yaranmasın deyə çəkilməsi düzgün deyil.. anlayışı qarşıla!"

30 sentyabr

(Kəndin yaxınlığına düşmüş mərminin açdığı quyu)

Yenə 05:40, yenə mərmilər, yenə o yarıtmaz "səngər" Atışma dayansaydı Bərdəyə gedib yazını ordan redaksiyaya göndərdim, düşüncəsi ilə gözləyirəm. Əlimi başıma atdım , saçlarımin arası, torpaq qum, yarpaq, ot qırıntıları...Necə deyərlər, tərəmdən palçıq tökülür. Atam rəhmətə gedəndən sonra anam bu evdə tək-tənha yaşayıb... O səbəbdəndə evin hamamı , mətbəxi yoxdu, daha doğrusu suyu, krantı çəkməyib. "Sağ qalsam, anama hamam tikdirəcəyəm..."

Ara sakitləşir.. "Səngər"dən çıxanda Tərtərli, I Qarabağ müharibəsinin iştirakçısı Səbirə Mahmudova zəng edir, Halımı spruşur... Yəqin ki, mərmii səslərini də duyur .Vəziyyəti danışırım. Kirin, palçıqın içində olduğumu deyirəm. Sabah təcili Bərdəyə, özünün yaxın qohumu gildə baldığı evə dəvət edir.

Saat 12 radələrində .Qonşumuzun telefonu ilə yazını bir təhər iş yoldaşlarıma göndərdikdən sonra yeni yazı eşqi ilə kəndi gəzməyə çıxıram.. Polislərin gözündən uzaq.

İnsanlar, arzular, ümidlər

Hamı nigarandı. Amma hamı ümidlidir, qürurludur.. Adamın ürəyi rıqqətlə atır...Yolların kənarında durub cəbhə tərəfdən gələnlərdən xəbər gözləyənlərə qoşuluram. O qədər maraqlı söhbətlər başlayır ki...

Yolun kənarında oturub, gələn-gedənləri fərəhlə müşayət edən bir ağsaqqalımıza yaxınlaşırıam:

-Salam əmi, necəsən?

-Yaxşıyam a qızım, yaxşıyam yox e, əlayam. Allah əsgərlərimizi qorusun!Lap yaxşı olacam, İnşallah!

-Bəs, burda niyə oturmusunuz?

- Quzanlı 4 yolun ayrıncıdadı. Ona görə burda oturmaşam ki, əsgərlərin gətirdiyi qələbə xəbərini birinci mən

alim! Oturmaşam də, gözləyirəm burda!Amma Allaha and olsun, müharibəyə aparsalar gedərəm... aparmırlar...

Əslən rayonun Əlağalı kəndindən olan bu ata-bala-Hüseyn Hüseynov və oğlu Kazımdır. Hazırda Hüseyn çox əsəbləşib. Soruşsanız ki, Hüseyn qardaşı kim əsəbləşdirib, deyim ki, Putin, Trump və Makron. O deyir ki, bu üç həpənd mən kəndimdən, el obamdan ermənilərin təcavüzü, terroru sayəsində döyülərək, öldürülərək,

işgəncə verilərək qovulanda harda ölmüşdülər? Niyə çıxıb bir bəyanat vermədilər ki, günahsız xalqı işgəncəylə niyə soyqırım elədiniz, niyə körpələrə, qadınlara, qocalara rəhm eləmədiniz?Yaxşı deyək ki, o zaman başınız qarışıq olub, bəs biz köç-künlər, qaçqınlar düz 30 ildən çoxdur yurdumuzun həsəti ilə yanib qovruluruq, bu illər ərzində niyə səsiniz çıxmadı?İndi də, biz dayanmırıq! İndi də biz rəhm eləmiyəcəyik! Ancaq irəli, Azərbaycan əsgəri! Burdan o üç nəfərə səslənirəm: adamın kişiliyi olar, adamın sağlam əqidəsi olar, baxın, görün biz kiminsə torpağına girmişik ki..

Dediklərini bir-bir dəftərcəmə qeyd edirəm...

Ağdam sakini İsgəndərov Zaur söhbətinə belə başladı: Ağdamın təmas xəttində yerləşən Çəmənli kəndində-nəm. Düz 27 ildir atəş zolağında, mərmii yağışı altında yaşayırdıq, işləyirdik. Bu illər ərzində namərd ermənilərin əhalimizi atəşə tutmasına dəfələrlə şahid olmuşuq. O qədər atəş səsinə öyrəncəli olmuşuq ki, atılan mərmimin hansı növ-dən olduğunu hələ mərmii göydəyənə anlayırıq.

Amma həmişə ordumuza arxalanmışıq, ordumuza güvənmişik, kəndi tərk etməmişik. Elə neçə gündür Çəmənli də, digər təmas xəttində olan rayon və kəndlərimiz ki-

mi mütəmadi bombalanır. Məncə ermənilər bunu ona görə edir ki, ordumuzun arxasında əhali yaşadığı yerlərdə təlaşa düşsün qaçsın, qarışıqlıq yaransın, fikri yayınan ordu həvəsdən düşsün və nəhayət bundan istifadə edən erməni ordusu hücum keçsin, yenidən torpaqlarımızı işğal eləsin! Ay siz öləsiniz! 30 ildi xalq müharibə tələb edir, bu günü gözləyir, igidlərimiz bu dəqiqə cəbhədə tarix yazır, hara qaçacaq! Sizin leşlərinizi kim dənleyəcək o r a l a r - dan?Biz!

Ordu irəli-ləyəcək, xalq da arxasınca. Ermənilərin dinc əhalini vurma səbəbini bilməyən yoxdu. Ona görə də, heç kim evini, malını-mülkünü varidatım yansın, eybi yox tək orduda olan ruh yüksəkliyi enməsin!

Həmin kənddən olan Mehdiyev Şərif də söhbətə qoşulur: "Hazırda o ərazilərdə ot biçini başlayıb, ordumuza güvənənim o qədərdir ki, əlimi işdən soyutmurdum. Dünən qonşumuz Möhtəsim Həsənovun evinə top mərmisi düşdü, ev bir anın işində darmadağın oldu. Ona görə də, qərara gəldik ki, uşaqları, qadınları, qocaları, döyüş xəttindən bir az aralı təhlükəsiz kəndlərə götürək. Nəinki, ev əşyalarını heç traktorumu da çıxartmadım . Traktorum qaldı..."

Əhval -ruhiyyə yüksək! Hamı qələbəyə köklənib.. Özümü evə güclə salıram... Yorulmuşam.. Amma əhvalım yaxşı olduğuna görə yazını isti-isti yazmaq üçün kompyuteri açıram... Bahoo, bu da qaralmağa vaxt tapdı... İşləmədi..Dilxor oldum. Anam zəng vurur. Televizorda Quzanlıya mərmii düşdüyünü deyir... Sonra " bala qayıt evinə, Allaha bax, Tanrıya bax"

-Gəlmijəmə, havayı yerə konturunu tükətmə...

Yazıq arvad necə əsəbləşdisə:
-O top sənin başına düşsə, gəlib səni orda parçalayajam "

Ya ucadan qəhqəhəmə əsbləşdi, ya da öz qurduğu cümleyə, telefonu qapatdı... Məzən olsun ana, arvad hələ də elə bilir ki, mən məktəbliyəm, 7 yaşım var....

Gecəni də belə yola verib, sabahı "səngər"də qarşılayıram. Kompyüter olan yol çantamı çiyinə keçirib asfalta , Quzanlının mərkəzinə gedirəm. Bu arada sağ olsun, polislərimiz, diqqətlərin üzərimdən əskik eləmədilər.Nnövbəti dəfə vəzifələrin yerinə yetirdilər... Sorğu sual, vəsiqələr. Polis Azər özünü yetirdi.. Yenə uzaqlaşdırmaq lazımdı?

Əsəbləşdim:-Şəkil çəkmirəm, video çəkmirəm, dinməzəcə yolumla gedirəm...Nağayyırım ki,?

Polislərin üzündə gülümsəməni görəndə yoluma davam etdim. "Telefon təmiri və satışı mağazasında" satıcı kompyüterin müayinəsindən sonra "format" olunmasını, yenidən vacib proqramların eyni zamanda "antivirus"un yazılmasını məsləhət etdi. Uzun sözün qıssası, təxminən hesablayıram ki, ən azı 50 manatlıq iş var. Məcburam! Razılışıram....

Orda nəyi müşahidə elədim. Hərbi maşınları dayanıb elə maşının içindən üzü mağazaya " Ay qaçaş adaptirən var?" deməklə, bəlkə yolda dayanan 10 nəfər birdən özünü mağazaya atdı. Kim əlinə "nauşnik", müxtəlif ölçülü adapter keçirdisə , qaça-qaça aparıb hərbiçilərə verdi. Heç hərbiçilərin maşından düşməsinə də imkan vermədilər. Hərbiçilər yola düşəndən sonra mağazaya "basqın" edənlər götürdükləri malların pulunu ödədilər.

3 saata qədər orda oturdum. Satıcı ilə söhbətləşirik, Adı Tural soyadı Abbasovdur. Deyir, kənd həyatıdır, pis dolanmırıq. İstəsəydim, mağazanı bağlayıb gedərdim . Amma hər gün hərbiçilər buradan nəşə alır... Ağdam zonasında təkə bu mağazada mal çoxdu və həmişə qapısı açıqdır. İstəmərim, əsgərlərimiz əliboş qayıtsın burdan...

Kompyuterim əvvəlkindən də yaxşı işlədi. Hələ üstəlik Tural bir qulaqcıq, bir də adaptir hədiyyə verdi. Cibimdə 60 manat vardı bir 50, bir də 10 manat... 50 manatı stolun üstünə qoyuram. Tural elə təəcüblə baxır ki... " Mən siznən pul söhbəti eləmədim axı"

-Pulsuz iş var?

- Siz ki , belə təhlükəli bir zamanda rahat evinizi qoyub bombanın altına gəlmisiniz, sizdən pul götürsəm vicdanım məni bağışlamaz... Çox mübahisədən sonra zorla 10 manat atıb sürətlə ordan uzaqlaşırıam, mənə çatıb o cüzi pulu da qaytarmasını.

Bu zaman "Təcili Yardım" maşını həyəcanlı siqnal verə-verə kəndə tərəf şütüdü.

Kimşə ucadan dedi ki, deyəsən şəhid gətirdilər kəndə... Amma şəhid olan kim idi, heç kəs bilmədi...

Taksilərdən birini saxladıb, mindim. Yolum Bərdəyədi. Qarabağın Həcərinə söz vermışəm...

